

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

16 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Lozan Oleg în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2019, în cauza penală privind-l pe

Efros Andrei XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 07.09.2018 – 01.11.2018 (prima instanță);
2. 03.12.2018 – 30.01.2019 (instanța de apel);
3. 05.04.2019 – 16.07.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei /sediul central/ din 01 noiembrie 2018, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Efros Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloc de transport pe un termen de 3 ani.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei s-a suspendat condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Șeptelici Ludmila către Efros Andrei, privind repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

S-a dispus încasarea de la Efros Andrei în beneficiul lui Șeptelici Ludmila, suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Efros Andrei, la 26 iulie 2018, aproximativ la ora 10:30 min., deținând permis de conducere de categoria/subcategoria mijlocului de transport pe care îl conducea, fiind treaz și

conducând autocamionul de marca „Iveco” modelul „Magirus AS 440”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, cu remorcă n/î XXXXX, pe traseul M-2 Chișinău – Bălți în direcția or. Orhei, la distanța de 150 de metri de la borna kilometrică care indică distanța de 33 km, în apropierea satului Peresecina, raionul Orhei, intrând în curba semnalizată prin indicatoarele rutiere 1.34.1 și respectiv 1.34.2 (curbă deosebit de periculoasă), manifestând imprudență în traficul rutier, încălcând prevederile pct. 45.1) al Regulamentului circulație rutiere aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, care îl obliga să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; situația rutieră, pct. 45. 2) al aceluiași regulament, care prevede că, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, inclusiv pct. 42.4 al RCR, care prevede că - intrarea pe banda extremă stânga destinată circulației în sens opus este interzisă, nu a adaptat viteza de deplasare a vehiculului la starea psihofiziologică proprie, la dexteritatea în conducere, a admis deraparea remorcii camionului pe care îl conducea, rezultat la ce, a ieșit pe contrasens și a tamponat cu partea laterală stânga, automobilul de marca „Peugeot” model 206, cu numărul de înmatriculare XXXXX, la volanul căruia se afla Șeptelici Ludmila, pe cale de consecință, cauzându-i părții vătămate Șeptelici Ludmila, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 201825D0220 din 15 august 2018, vătămare corporală gravă, inclusiv deteriorând considerabil automobilul de marca „Peugeot” model 206, cu numărul de înmatriculare XXXXX.

Astfel acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal – *„încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale și a sănătății”*.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Avocatul, Chiriac Nicolae împreună cu partea vătămată Șeptelici Ludmila, solicitând casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă pe un termen de 3 ani închisoare, cu privarea dreptului de a conduce mijloc de transport pe un termen de 4 ani și încasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral în mărime de 250 000 lei, invocând că: prima instanță a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă, nu a ținut cont de comportamentul făptuitorului după săvârșirea faptei și anume acesta nu a reparat prejudicial cauzat până în prezent, având în vedere că partea vătămată s-a aflat în comă 7 zile după producerea accidentului rutier, fiindu-i pusă viața în pericol, pedeapsa stabilită nu-și va atinge scopul propus de lege privitor la restabilirea echității sociale,

corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, prima instanță incorect a individualizat pedeapsa, or, aplicând prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, prima instanță a stabilit noua limită minimă și maximă de pedeapsă, stabilită conform art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, prin reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă minime și maxime sub formă de închisoare adică, închisoare de la 2 ani la 4 ani și 8 luni, pe când conform coeficientului de reducere aplicabil, limita maximă urma a fi indicată de 4 ani și 9 luni.

De asemenea, a susținut că, neîntemeiat a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii în privința lui Efros Andrei nerespectându-se prevederile art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, nu a fost luată în considerație gravitatea infracțiunii incriminate, soldată cu urmări grave pentru partea vătămată, prima instanță nu a luat în considerare că în urma acțiunilor de neglijare de către inculpat a Regulamentului circulației rutiere, a pățimit o persoană, care s-a ales cu dezabilitate severă, precum și faptul că conducătorul mijlocului de transport nu a condus cu diligența necesară autocamionul pe drumurile publice, deplasându-se pe carosabil umed, cu vizibilitate redusă, limitându-i-se câmpul vizual, punând în pericol securitatea altor participanți la trafic, care în rezultat a cauzat o vătămare corporală gravă lui Șeptilici Ludmila și a deteriorat automobilul de apartinență cu drept de proprietate lui Șeptilici Sergiu.

S-a mai menționat că, în cadrul examinării cauzei, prima instanță a limitat partea vătămată în exercitarea drepturilor sale procesuale de a se expune asupra ordinii de examinare a cauzei, de a face declarații și a fi asistată de apărător la orice etapă, încălcându-se prevederile art. 9, art. 24 și art. 17 Cod de procedură penală, deoarece potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 18.10.2018 se constată că partea vătămată a înaintat cerere scrisă cu solicitarea de a fi amânată ședința de judecată pe motiv că apărătorul este în imposibilitate de a se prezenta, deoarece este antrenat în alt proces la Curtea de Apel Chișinău la aceeași oră și dată, menționând că amânarea se solicită pentru prima dată, însă instanța examinând demersul a respins cererea de amânare, dispunând examinarea ședinței preliminare și ulterior dispunând examinarea în fond a cauzei în lipsa apărătorului părții vătămate, astfel încălcându-i dreptul la apărare și proces echitabil, aceste încălcări au dus la lezarea dreptului la apărare a părții vătămate Șeptilici Ludmila și au afectat soluția pronunțată de prima instanță.

A considerat că corectarea inculpatului poate fi realizată doar prin aplicarea unei pedepse cu închisoarea pe termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe o perioadă de 4 ani.

Referitor la prejudiciul cauzat prin infracțiune, au indicat că, prima instanță nu a motivat sentința în partea diminuării sumei solicitate de partea vătămată de la

300 000 lei la 50 000 lei, nu s-a ținut cont că partea vătămată a suferit traumă la cap, funcțiile vitale, locomotorii ale acesteia sunt afectate iremediabil, consecințe care afectează capacitatea de a-și controla corpul, gândurile și acțiunile, iar pentru a fi înlăturate sunt necesare îngrijiri medicale periodice în decursul a 3-5 ani, inclusiv procurarea foilor de odihnă pentru restabilirea sănătății, nu s-a ținut cont că partea vătămată necesită frecventarea unor cursuri de restabilire a capacităților locomotorii (deplasare), dat fiind faptul că aceasta ca urmare a accidentului rutier a suferit vătămare a piciorului drept și la moment întâmpină dificultăți de deplasare fiind necesar de a procura o proteză, iar costurile cursurilor de restabilire a sănătății nu sunt acoperite de polița medicală obligatorie, prima instanță urma să țină cont, inclusiv de faptul că partea vătămată este de sex feminin, este divorțată, iar cicatricile pe față provoacă o stare de inferioritate și complexare, consecințe care duc la pierderea încrederii autoaprecierii sale, speranța de întemeiere a unei familii a scăzut iremediabil.

Prima instanță la examinarea acțiunii civile concretizate privind recuperarea prejudiciului moral, nu a dat apreciere probelor prezentate de către partea vătămată: - tomografia computerizată spiralată din 26.07.2018 și 30.07.2018, - certificat medical din 14 august 2018, - rețeta medicului din 15 august 2018, - bonuri fiscale medicamente nr.0144 din 14.08.2018. nr.0053 din 16.08.2018, nr.0176 din 21.08.2018, nr.0124 din 31.08.2018, nr.0057 din 03.09.2018. nr.0046 din 22.09.2018, - certificatul din 03.09.2018 privind examinarea medicală a lui Șeptilici Ludmila și nu a ținut cont întocmai de prevederile legale, dispunând încasarea prejudiciului moral în beneficiul părții vătămate din contul inculpatului, prima instanță nu a făcut nici o motivare sub acest aspect, nu a indicat din care considerente prejudiciul moral nu urmează a fi încasat așa cum se solicită prin acțiunea civilă.

3.2 Inculpatul, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a diminua pedeapsa stabilită, excluzând participarea la programele probaționale, neinvocând nici un argument.

3.3 Avocatul Dariev Boris în numele inculpatului, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a diminua pedeapsa stabilită inculpatului, de la 3 ani la 2 ani privațiune de libertate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei de la 2 ani la 1 an, excluzând pedeapsa complementară – participarea la programele probaționale, și a diminua cuantumul despăgubirilor morale de la 50 000 lei la 20 000 lei, invocând că: pedeapsa aplicată este prea aspră deoarece sunt prezente circumstanțe atenuante, cum ar fi comiterea infracțiunii din imprudență, atitudinea inculpatului, care chiar din faza incipientă a urmăririi penale și până la cercetarea judecătorească și-a recunoscut pe deplin vina și s-a căit sincer în faptele comise, a optat pentru procedura restrânsă de examinare a cauzei, contribuind la soluționarea pricinii în termeni rezonabili, nu are antecedente

penale, apt de muncă, are la întreținerea sa un copil minor și copii majori care la moment sunt antrenați în instituțiile de învățământ superior, se caracterizează pozitiv la locul de trai. Mai indică apărătorul că, prin stabilirea pedepsei complementare de a participa la programe probaționale, lui Efros Andrei îi vor fi create impedimente la locul de muncă, deoarece participarea la programele de probațiune impune prin sine lipsa de la locul de muncă pe parcursul zilei, într-o perioadă îndelungată, ceea ce va spori nemulțumirea angajatorului, cât și riscul pierderii locului de muncă. De rând cu cele expuse, nu a fost de acord și cu cuantumul despăgubirilor morale în valoarea de 50 000 lei încasat în beneficiul părții vătămate Șeptelici Ludmila, considerându-l ca fiind exagerat, indicând că, prejudiciul moral diminuat până la 20 000 lei este unul echitabil, și nu vine în contradicție cu prevederile art. 41 CEDO, din care rezultă că suma pretinsă nu trebuie să fie exorbitantă și să nu tindă la o îmbogățire fără just temei, a considerat că prima instanță nu a ținut cont atât de posibilitățile reale ale inculpatului de a achita sumele percepute, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2019, s-a respins ca nefondat apelul inculpatului și apelul suplimentar al avocatului Dariev Boris în numele inculpatului.

S-a admis apelul părții vătămate, casată parțial sentința, pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

S-a exclus aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, inculpatul Efros Andrei urmând să execute pedeapsa stabilită de 3 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

S-a încasat de la Efros Andrei în beneficiul părții vătămate prejudiciul moral în mărime de 150 000 lei, în rest s-a menținut sentința.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, prima instanță, a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenții, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Efros Andrei în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Instanța de apel a considerat că, prima instanță eronat a conchis că o pedeapsă non privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, or, inculpatul urmează să conștientizeze fapta comisă, care a provocat în urma acțiunilor sale, vătămări grave părții vătămate, aceasta având o dezabilitate severă în urma accidentului rutier comis de Efros Andrei.

Instanța de apel a constatat că la individualizarea pedepsei penale stabilite

inculpatului în prezenta speță, prima instanță a pus accentul mai mult pe personalitatea persoanei vinovate, fără a învedera și alte criterii de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului, nerepararea prejudiciului cauzat victimei.

În acest sens, instanța de apel a indicat că, prima instanță neîntemeiat a conchis că împrejurările prezentei cauze penale, îndeosebi cele reținute de către această instanță, ce vizează personalitatea inculpatului, sunt suficiente pentru a aplica prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, or, inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, soldată cu urmărire grave, astfel, în viziunea instanței de apel, fapta comisă de inculpat prezintă un pericol sporit pentru societate, prima instanță urma să țină cont de gravitatea infracțiunii comise și urmările prejudiciabile.

Instanța de apel a conchis că infracțiunea comisă de către inculpatul Efros Andrei are un grad sporit de gravitate, care nu poate fi neglijat la stabilirea modului de executare a pedepsei, fiind absolut necesară izolarea acestuia de societate.

Instanța de apel a mai indicat faptul că, la caz sunt reținute și împrejurări referitoare la personalitatea inculpatului, menționate mai sus, ce-i atenuază răspunderea penală, sunt în măsură de a justifica aplicarea unei pedepse cu reducerea termenului, stabilindu-i-se, o pedeapsă în limita minimă a sancțiunii prevăzute de legea penală, redusă în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, imputată ultimului.

La fel, instanța de apel a conchis că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal nu poate fi realizată, întrucât aceasta pedeapsa nu este una corectă și echitabilă în raport cu consecințele infracțiunii comise, or, în urma accidentului rutier, partea vătămată s-a ales cu o dezabilitate severă, iar inculpatul nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune.

Referitor la acțiunea civilă, instanța de apel a considerat că, este întemeiată și justificată în partea încasării prejudiciului moral, indicând că, ținând cont de faptul că prin infracțiunea săvârșită, inculpatul i-a cauzat părții vătămate Șeptilici Ludmila, conform raportului de expertiză judiciară nr.201825D0220 din 15.08.2018, traumatism cranio – cerebral deschis, manifestat prin contuzie cerebrală gravă; fractură înfundată temporo-parietală din stânga; hematom epidural temporo-parietal pe stânga; plăgi contuze (2), pe cap, în comun conform criteriului pericolului pentru viață se califică ca vătămare gravă, în rezultatul cărora a determinat supunerea părții vătămate la suferințe fizice și psihice, la caz se atestă un raport direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de partea vătămată, iar legea penală prevede expres dreptul persoanei căreia i-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală de a înainta o acțiune civilă privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, iar prin prisma prevederilor art. 616 alin. (2) Cod civil, în

cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazul privațiunii ilegale de libertate, cel vătămat poate cere și pentru prejudiciul nepatrimonial o despăgubire în bani, stabilită în baza unei aprecieri conforme principiilor echității.

Astfel, reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a considerat că suma de 50 000 lei în beneficiul lui Șeptilici Ludmila, încasată cu titlu de prejudiciu moral de către prima instanță din contul inculpatului Efros Andrei, este insuficientă pentru a acoperi suferințele morale cauzate părții vătămate, or, prima instanță a ignorat semnificația valorilor sociale lezate și prejudiciul cauzat și a examinat superficial capătul de cerere referitor la încasarea prejudiciului moral.

În acest sens, instanța de apel a respins solicitarea inculpatului și avocatului acestuia privind reducerea prejudiciului moral, or, din materialele cauzei penale se atestă cu certitudine că în urma infracțiunii comise de inculpatul Efros Andrei, părții vătămate Șeptilici Ludmila i-a fost stabilită o dezabilitate severă, fapt confirmat prin certificatul prezentat în cadrul ședinței instanței de apel.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Lozan Oleg în numele inculpatului, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită, casarea deciziei cu menținerea sentinței, invocând:

- instanța de apel a examinat superficial cauza, a distorsionat și interpretat greșit faptele, probele, a dat o apreciere injustă și neîntemeiată înscrisurilor anexate la dosar;

- la baza sentinței de condamnare cu executare reală a pedepsei cu închisoarea, instanța de apel a pus exclusiv solicitarea părții vătămate, care evident că este dictată de starea în care se află, însă depășește cu mult situația de fapt stabilită;

- soluția primei instanțe este echitabilă și proporțională în raport cu persoana condamnatului și fapta comisă, condamnarea deja își va atinge scopul reabilitării echității sociale, or condamnatului îi sunt limitate careva drepturi;

- un alt scop al pedepsei penale – prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnatului, este asigurată, or, prin aplicarea pedepsei complimentare sub forma privării de dreptul de a conduce mijloace de transport, condamnatului i-a fost retras dreptul de a conduce autovehicule;

- instanța de apel trebuia să ia în considerație împrejurările în care a fost comisă infracțiunea, or inculpatul a comis o infracțiune din imprudență;

- pedeapsa este una mult prea aspră or:

- inculpatul a reflectat o reală căință, sinceră, părere de rău, a făcut concluzii;

- a fost de acord și este de acord să restituie prejudiciul material părții vătămate, fiind întreprinse măsuri pentru a restitui părții vătămate suma

prejudiciului, fapt confirmat prin declarațiile din prima instanță și instanța de apel cât și prin screenshot – urile sms – urilor expediate părții vătămate;

- conform RCR, toți participanții la trafic sunt obligați să respecte prevederile regulamentului, să se asigure de corectitudinea manevrelor efectuate și anume depășirea în condițiile unui carosabil ud;

- inculpatul are la întreținere 5 copii, din care 1 minor;

- este caracterizat pozitiv la locul de muncă și în societate;

- este unicul întreținător al familiei numeroase;

- anterior nu a fost condamnat;

- lipsa circumstanțelor agravante;

- starea de sănătate a inculpatului;

- acuzarea de stat a considerat că nu este oportună privarea de libertate a inculpatului, solicitând în susținerile verbale aplicarea art. 90 Cod penal;

- reieșind din informația din revendicare – forma 246, consideră că corijarea și reeducarea inculpatului poate avea loc fără izolarea acestuia de societate;

- inculpatul fiind privat de libertate, nu v-a putea recupera prejudiciul cauzat;

6. La recursul ordinar declarat de către avocatul Lozan Oleg în numele inculpatului, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul în Secția reprezentare a învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, prin care a manifestat dezacordul cu recursul înaintat, a solicitat inadmisibilitatea recursului ca vădit neîntemeiat cu menținerea deciziei instanței de apel motivând prin faptul că instanța de apel a constatat just circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei și corect a stabilit pedeapsa și mărimea prejudiciului moral.

6¹. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință avocatul Chiriac Nicolae în numele părții vătămate, prin care a manifestat dezacordul cu recursul înaintat, a solicitat respingerea recursului ca nefondat, motivând prin faptul că instanța de apel a constatat just circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei.

A indicat că, recursul declarat poartă caracter declarativ, se încearcă inducerea în eroare a instanței de recurs prin invocarea examinării superficiale a cauzei în ordine de apel, mai mult, se optează pentru menținerea sentinței față de care anterior atât inculpatul cât și apărătorul său au avut critici.

La fel, a mai indicat că, inculpatul mimează căința sinceră, acesta nu a conștientizat până în prezent gravitatea faptei comise, urmările prejudiciabile soldate care au dus la dezabilitate severă a părții vătămate și până în prezent, inculpatul nu a întreprins nici o acțiune în vederea reparării prejudiciului material și moral, inculpatul până în prezent nu și-a cerut scuze, mai mult, vinovățând partea vătămată inclusiv prin recurs (pct. 15) precum că aceasta nu a fost suficient de atentă când s-a angajat în a efectua depășirea pe carosabil ud, astfel, partea

vătămată se simte înjosită și pe nedrept învinovățită de faptul că nu a condus atent mijlocul de transport, chiar dacă inculpatul și-a recunoscut vinovăția integral.

Alegația recurentului precum că, la examinarea cauzei în apel, colegiul nu a ținut cont de poziția inculpatului și a pus la baza deciziei exclusiv solicitarea părții vătămate, nu-și găsește confirmare, or, în ordine de apel, inculpatul a avut posibilitate de a face declarații, de a administra probe și nu a fost limitat în dreptul de a se apăra, astfel, instanța de apel a dat apreciere absolut tuturor probelor din dosar.

Referitor la pedeapsa stabilită, a menționat că, consideră justă interpretarea și concluzia instanței de apel prin care s-a statuat faptul că prima instanță eronat a conchis că o pedeapsă non privativă de libertate este echitabilă la caz, la fel consideră justă și concluzia instanței de apel precum că nu poate fi reținută în calitate de circumstanță atenuantă – căință sinceră, or, inculpatul a acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată, iar în cazul dat unei și aceleași stări de fapt i-ar fi acordat o dublă valență juridică.

În acest sens, a mai indicat că, instanța de apel just a constatat că la individualizarea pedepsei, prima instanță a pus acceptul mai mult pe personalitatea persoanei vinovate, fără a învedera și alte criterii de individualizare a pedepsei.

Mai mult, a mai menționat că, prima instanță neîntemeiat a conchis că împrejurările prezentei cauze sunt suficiente pentru a aplica prevederile art. 90 Cod penal.

Faptul că inculpatul este unicul întreținător al familiei, anterior nu a fost condamnat, starea de sănătate și este caracterizat pozitiv la locul de muncă, la stabilirea pedepsei au fost luate în considerare de către instanța de apel, or, inculpatul a beneficiat de pedeapsă minimă prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Mai mult, a mai menționat faptul că, la moment starea generală a sănătății părții vătămate se agravează, la data de 17.04.2019, a suportat o intervenție chirurgicală la cap pentru a i se înlocui golul din craniu apărut în urma accidentului, la fel, partea vătămată urmează să suporte și o intervenție chirurgicală la picior, unde la fel trebuie implant proteză, ceea ce îi va spori încă mai mult suferințele fizice și psihice.

Referitor la argumentul din recurs precum că, însuși acuzatorul de stat a fost pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, a menționat că în apel, acuzatorul de stat a solicitat admiterea apelului părții vătămate și respingerea apelurilor declarate în interesul inculpatului.

Cât ține de deciziile anexate din practica judiciară a Curții de Apel, prin care se invocă că în alte cauze au fost menținute sentințele primei instanțe prin care pedeapsa cu închisoarea a fost suspendată condiționat, a punctat că în spețele menționate de recurent, inculpații au reparat prejudiciul material și moral cauzat, ceea ce în cazul dat lipsește.

În latura civilă, apărătorul a indicat că, prima instanță a motivat insuficient micșorarea prejudiciului moral, în partea descriptivă a sentinței nu se regăsește o analiză și apreciere a motivelor de reducere a pagubei morale.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că, recursul ordinar declarat de către avocatul Lozan Oleg în numele inculpatului urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze parțial decizia atacată, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi – evazivi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit reține că recurentul indică ca temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Lecturând textul recursului, Colegiul penal lărgit constată că, recurentul își exprimă dezacordul doar cu faptul că pedeapsa aplicată este prea aspră, astfel instanța de recurs ordinar supune verificării decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată, în sensul că s-a aplicat pedeapsa închisorii cu executare, fiind individualizată contrar prevederilor legale.

Colegiul penal lărgit notează că din analiza materialelor cauzei, rezultă cert că atât prima instanță cât și instanța de apel au apreciat obiectiv prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenții, veridicității și coroborării lor, cumulul de probe administrat la urmărirea penală și examinate în ședința de judecată a primei instanțe, descrise în sentință (f.d. 145 – 147 v. I), menținută de instanța de apel, astfel prima instanță corect a adoptat și instanța de apel a menținut soluția de condamnare a lui Efros Andrei, în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal „*încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale și a sănătății*”.

Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel greșit prea aspru a stabilit inculpatului Efros Andrei recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 3 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit concluzionează că, la argumentarea soluției, instanța de apel a motivat prin faptul că „*infracțiunea comisă de către inculpatul Efros Andrei are un grad sporit de gravitate, care nu poate fi neglijat la stabilirea modului de executare a pedepsei, fiind absolut necesară izolarea acestuia de societate.*”

În acest sens, Colegiul penal lărgit a conchis că instanța de apel nu a indicat circumstanțele care ar constata cu certitudine că corectarea inculpatului nu este posibilă fără izolarea lui de societate, limitându-se doar la o frază precum că:

„*Colegiul penal reține că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal nu poate fi realizată, întrucât această pedeapsă nu este una corectă și echitabilă în raport cu consecințele infracțiunii comise, or, în urma accidentului rutier, partea vătămată s-a ales cu o dezabilitate severă, iar inculpatul nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune*”.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat decizia sa vizând corectarea inculpatului, prin necesitatea izolării lui Efros Andrei de societate în condiții de privare de libertate.

Mai mult, Colegiul penal lărgit nu poate accepta concluzia instanței de apel că: „*conform art. 76 Cod penal, nu poate fi reținută în calitate de circumstanță atenuantă – căință sinceră, or, inculpatul a acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată care impune recunoașterea deplină a vinovăției, iar în cazul dat unei și aceleași stări de fapt i-ar fi acordată o dublă valență juridică*”, or, această apreciere este eronată.

Astfel, Colegiul penal lărgit indică că există temei legal pentru casarea deciziei instanței de apel în partea modului de executare a pedepsei cu închisoare, deoarece la individualizarea pedepsei, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. 61, 75 Cod penal, precum și faptului că închisoarea este

una dintre cele mai grave pedepse și se aplică doar în cazurile când corectarea și reeducarea condamnatului nu este posibilă fără izolarea lui de societate.

Colegiul penal lărgit mai statuează că în cadrul condițiilor suspendării, persoana inculpatului interesează sub raportul pericolozității sale, decurgând, în primul rând, din faptă și din împrejurările în care aceasta a fost săvârșită, iar în al doilea rând, din persoana infractorului, care trebuie studiată pentru a se putea constata dacă acesta se poate corecta fără executarea pedepsei.

Pentru a-și formula o astfel de convingere, instanțele trebuie să efectueze o analiză completă a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportarea sa în viața socială, la locul de muncă, înainte și după săvârșirea faptei, în timpul judecății etc.

Mai mult, potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod, în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Ulterior, după individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii unei pedepse sub formă de închisoare, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovatului pe un termen de probațiune stabilit de instanța de judecată.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit remarcă că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

În concluzie, luând în considerație persoana inculpatului Efros Andrei, care a recunoscut săvârșirea faptei indicate în rechizitoriu și a solicitat ca cauza să fie judecată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, ținând cont de lipsa circumstanțelor agravante pe cauză indicate în Rechizitoriu(f.d. 101 v. I), prezența circumstanțelor atenuante, de faptul că inculpatul este caracterizat pozitiv

atât locul de muncă cât și la locut de trai, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, a comis pentru prima dată o infracțiune care a fost comisă din imprudență, s-a căit sincer, a recunoscut vina, a contribuit la descoperirea infracțiunii, are la întreținere un copil minor și 4 persoane majore – studenți, este angajat în câmpul muncii, mai mult ținând cont de faptul că dorește să recupereze prejudiciul material și moral, a fost la spital la partea vătămată, a încercat să i-a legătura cu ultima, acestea fiind confirmate de către partea vătămată, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că scopul corectării și reeducării inculpatului se va atinge și fără izolarea lui de societate, prin stabilirea inculpatului a unei pedepse cu închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și stabilirea unei perioade de probațiune, dându-i posibilitate reală inculpatului să recupereze daunele cauzate și să-și dovedească corectarea prin comportament exemplar și muncă cinstită.

Totodată, Colegiul penal lărgit mai menționează că Curtea Europeană în jurisprudența sa, s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (cauza Varga și alții v. Ungaria, hotărârea din 10 martie 2015, § 104; cauza Norbert Sikorski v. Polonia, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (cauza Kyprianou v. Cipru, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108).

În consecință, Colegiul penal lărgit consideră că recursul ordinar declarat de către avocatul Lozan Oleg în numele inculpatului, urmează a fi admise cu casarea parțială a deciziei în partea stabilirii pedepsei, în speță confirmându-se temeiul pentru recurs, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în sensul că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, sub aspect că este prea aspru și neechitabil ca inculpatul să execute real pedeapsa – închisoare în speța dată.

Cât ține de prejudiciul moral, Colegiul penal lărgit a statuat că instanța de apel corect a stabilit cuantumul prejudiciului moral, care în opinia instanței de recurs ordinar este echitabil, va avea efect compensatoriu pentru partea vătămată și nu este o îmbogățire fără justă cauză.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Lozan Oleg în numele inculpatului **Efros Andrei X**, casează în partea stabilirii pedepsei decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Efros Andrei X**, rejudecă cauza în această parte, pronunțând următoarea hotărâre:

Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată lui **Efros Andrei X** în baza art. 264¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de 3 (trei) ani închisoare, cu privire de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani, se suspendă condiționat pe un termen de probațiune de 2 (doi) ani, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Efros Andrei X urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă arestul sau pedeapsa – închisoare, în baza altor hotărâri judecătorești.

În rest se mențin prevederile deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **15 august 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

19 iunie 2019

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Cobzac Elena

Conform art.339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală în cauza penală privind-i pe **Efros Andrei X.**

1.Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 iunie 2019 a fost admis recursul ordinar declarat de către avocatul Lozan Oleg în numele inculpatului, fiind casată parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2019, rejudecată cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri privind aplicarea prevederilor art.90 Cod penal – fiind suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani, pedeapsa aplicată în baza art.264-1 al.3 lit.a) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364-1 al.8 Cod procedură penală de 3 ani închisoare cu privarea de a dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu eliberarea inculpatului din penitenciar, dacă nu este arestat legal pe alte cauze.

Am semnat cu respect decizia, dar, cu privire la soluția adoptată, exprim dezacordul cu majoritatea completului de judecată, deoarece consider că recursul ordinar declarat de către avocatul Lozan Oleg în numele inculpatului urma să fie respins ca fiind inadmisibil, or acesta nu corespunde cerințelor prevăzute la art.427 Cod procedură penală, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2019, fiind legală și întemeiată.

2. Astfel, prin sentința Judecătoriei Orhei /sediul central/ din 01 noiembrie 2018, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Efros Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloc de transport pe un termen de 3 ani.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei s-a suspendat condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Șeptelici Ludmila către Efros Andrei, privind repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

S-a dispus încasarea de la Efros Andrei în beneficiul lui Șeptelici Ludmila, suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2019, s-a respins ca nefondat apelul inculpatului și apelul suplimentar al avocatului Dariiev Boris în numele inculpatului.

S-a admis apelul părții vătămate, fiind casată parțial sentința, pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

S-a exclus aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, inculpatul Efros Andrei urmând să execute pedeapsa stabilită de 3 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

S-a încasat de la Efros Andrei în beneficiul părții vătămate prejudiciul moral în mărime de 150 000 lei, în rest s-a menținut sentința.

4. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Lozan Oleg în numele inculpatului, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, prin care solicită, casarea deciziei cu menținerea sentinței, invocând, că instanța de apel a examinat superficial cauza, a distorsionat și interpretat greșit faptele, probele, a dat o apreciere injustă și neîntemeiată înscrisurilor anexate la dosar, soluția primei instanțe este echitabilă și proporțională în raport cu persoana condamnatului și fapta comisă, condamnarea deja își va atinge scopul reabilitării echității sociale, or condamnatului îi sunt limitate careva drepturi, pedeapsa este una mult prea aspră or inculpatul a reflectat o reală căință, sinceră, părere de rău, a făcut concluzii, a fost de acord și este de acord să restituie prejudiciul material părții vătămate, fiind întreprinse măsuri pentru a restitui părții vătămate suma prejudiciului, fapt confirmat prin declarațiile din prima instanță și instanța de apel cât și prin screenshot – urile sms – urilor expediate părții vătămate, inculpatul are la întreținere 5 copii, din care 1 minor, este caracterizat pozitiv la locul de muncă și în societate, este unicul întreținător al familiei numeroase, anterior nu a fost condamnat, lipsa circumstanțelor agravante, starea de sănătate a inculpatului.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, a depus referință avocatul Chiriac Nicolae în numele părții vătămate, prin care a manifestat dezacordul cu recursul înaintat, a solicitat respingerea recursului ca nefondat, motivând prin faptul că instanța de apel a constatat just circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei.

6. Consider, că argumentele din recurs sunt declarative, nu pot servi drept temei pentru a casa decizia Curții de apel la caz, or aceasta este una legală și

motivată, lipsește temeiul prevăzut la art.427 al.1 pct.6 Cod procedură penală, după cum invocă recurentul.

Decizia instanței de apel este motivată, pedeapsa numită este una echitabilă, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, urmările prejudiciabile soldate, care au dus la dezabilitate severă a părții vătămate, fiind imobilizată o perioadă îndelungată de timp, avînd nevoie de tratament și ajutor, suferind și pînă în prezent, avînd la întreținere un copil minor de 10 ani, educîndu-l de una singură, ținînd cont și de poziția părți vătămate, care se simte înjosită, și pînă în prezent, deoarece inculpatul pînă în prezent nu și-a cerut scuze, nu a întreprins nici o acțiune în vederea reparării prejudiciului material și moral, învinovățînd partea vătămată inclusiv prin recurs (pct.15), fapte ce denotă că acesta n-a conștientizat fapta comisă și consecințele acesteia, circumstanțe ce duc la concluzia, că scopul pedepsei penale poate fi atins doar prin executarea pedepsei cu închisoarea fără aplicarea art.90 Cod penal, după cum a stabilit Curtea de apel.

Se reține și faptul că, la moment starea generală a sănătății părții vătămate se agravează, la data de 17.04.2019, a suportat o intervenție chirurgicală la cap pentru a i se înlocui golul din craniu apărut în urma accidentului, la fel, partea vătămată urmează să suporte și o intervenție chirurgicală la picior, unde la fel trebuie implant proteză, ceea ce îi va spori încă mai mult suferințele fizice și psihice.

Faptul că inculpatul este unicul întreținător al familiei, anterior nu a fost condamnat, starea de sănătate și este caracterizat pozitiv la locul de muncă, la stabilirea pedepsei au fost luate în considerare de către instanța de apel, or, inculpatul a beneficiat de pedeapsă minimă prevăzută de art.264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Referitor la argumentul din recurs precum că, însuși acuzatorul de stat a fost pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, remarc, că în apel, acuzatorul de stat a solicitat admiterea apelului părții vătămate și respingerea apelurilor declarate în interesul inculpatului.

Consider nefondate argumentele recurentului privind practica judiciară pe cauze similare, iar deciziile anexate din practica judiciară a Curții de Apel, prin care se invocă că în alte cauze au fost menținute sentințele primei instanțe prin care pedeapsa cu închisoarea a fost suspendată condiționat, nu pot fi reținute la caz, or în spețele menționate de recurent, inculpații au reparat prejudiciul material și moral cauzat, ceea ce în cazul dat lipsește.

Analizând argumentele recurentului, în raport cu soluția adoptată, constat, că soluția instanței de apel privind excluderea aplicării în privința inculpatului prevederilor art. 90 Cod penal este motivată, în raport cu

circumstanțele cauzei, pericolul social și consecințele infracțiunii, personalitatea inculpatului, prezența prejudiciului material nerecuperat, iar recursul fiind unul nefondat, urmează a fi respins ca inadmisibil.

Pentru aceste motive am optat pentru respingerea recursului ordinar, declarat cu menținerea deciziei contestate.

Judecător

Cobzac Elena